

[Kristen Amby.]

sættes til 4 år. Det blev sagt udtrykkeligt i udvalget og senere gentaget i tinget, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har gjort rede for, at det var, fordi man ikke ville rejse tiltale mod de små syndere, og vi ved, at der blev rejst tiltale bl. a. mod en mand, der havde stået med kasket på på en flyveplads og intet andet havde foretaget. Det er ikke modbevist af justitsministeren og heller ikke af den daværende.

Derfor var det simpelthen en nødvendighed at ændre loven og skabe en administrativ mulighed for at ændre domme, der var afsagt. Alt dette gik man med til, idet man mente, det var nødvendigt, fordi der var kludret fra anklagemyndighedens side i første omgang og måske også fra tinget, da vi var gået med til minimumsstraffen på 4 år.

Jeg siger som sagt, at min unkladelses-synd er den, at jeg ikke har været skeptisk nok overfor de skiftende justitsministre, for der foreligger åbenbart her et administrationsfelt, hvor det er uhyre vanskeligt for en politisk minister at gennemføre de synspunkter, som det ting, hvis tillid han har, offentligt har givet udtryk for og motiveret en lovgivning med. Der er ingen tvivl om, at ingen, hverken dengang eller senere, har tænkt sig, at man ad administrativ vej skulle bruge benådningsinstitutionen, som man har gjort det, og så overfor grovere og de groveste krigsforbrydelser.

Jeg er i og for sig ikke helt tilfreds med det, der siges i dag, at grovere forbrydere — det, der er sket, kan vi intet gøre ved — skal ligestilles med de kriminelle forbrydere med hensyn til benådning. Tværtimod er det for en almindelig betragtning — det er i hvert fald det almindelige folks betragtning, og alle de af os, der ikke er jurister, deler den betragtning — selvfølgelig ikke et undskyldende moment, at en forbrydelse, der i forvejen er belagt med hård straf efter vor almindelige straffelov, begås under krig i fjendens tjeneste. Det er en skærpente omstændighed, ikke bare for strafudmålingen til at begynde med, men også i forhold til benådningen. Praksis synes at have været den, at det har det ikke været, tværtimod. Jeg håber derfor — og det var vel også det, der lå i det ærede medlem hr. Poul Møllers tale i formiddags — at man med

hensyn til mulige løsladelser af disse langvarigt dømte grovere forbrydere i hvert fald ikke går længere end til at behandle dem efter prøveløsladelsesparagraffen. Jeg synes ikke, vi har fået helt klar besked om det. Det er rarere at tale tydeligt om det i dag end blot at få den forsikring, at nu vil justitsministeren i fremtiden lade sagerne gå til henholdsvis anklagemyndigheden eller den ret, der har dømt den pågældende, enten det nu er en lavere eller højere ret eller dem begge.

Det afgørende må være, at der nu ikke sker en af disse løsladelsesakter, der er et slag i ansigtet på den almindelige retsbevidsthed. Det andet, juristeriet, interesserer ikke mig og heller ikke almindelige mennesker, og jeg tror heller ikke i almindelighed dette tings medlemmer. Det, der interesserer os, er, om vi nu har fuld sikkerhed ikke blot for, at de pågældende behandles på lige fod med andre fanger, men også for, at man ikke ad benådningsvejen, selvom det ikke mere er ankenævnet, men en ny institution, man spørger, igen begår en eller anden handling, hvorved hele befolkningens retsbevidsthed med rette oprøres.

Det er rigtigt, som professor Helweg har sagt, at resocialiseringsspørgsmålet har to sider. Det er jo et meget vanskeligt spørgsmål, når man ser, hvordan mange af disse menneskers reaktioner er. Der er ikke tvivl om, at de er eksemplariske fanger, det er derfor, det er så svært for fængslernes folk. De er lydige, og de kan indrette sig, det er jeg ganske klar over, men det er ingen garanti. Deres karakter er afsløret i sin tid, og det er ikke så let at få karakteren ændret. Jeg synes, vi må have sikkerhed, og derfor må vi fremsætte vort ønske om at få det klaret nu, så der ikke senere, selvom der bliver tale om nye institutioner, kommer til at foreligge en praksis, hvorved i realiteten den samme linie fortsættes. Fejlen er, at man har brugt benådningsinstitutionen i den udstrækning, man har, i stedet for at gå den almindelige vej med prøveløsladelser, og den fejl må man efter min mening ikke begå igen. Vi er nødt til at sige det nu, for det er rigtigt, at man ikke kan spørge tinget eller lade offentligheden tilflyde meddelelse, hver gang man måtte foretage sig noget sådant, men benådning må i fremtiden være noget så exceptionelt, at det også får, skal